

Raadsvoorstel

Burgemeester en wethouders

Jaargang	: 2026
Zaaknummer	: 3829851
Datum	: 9 juni 2026
Onderwerp	: Krediet Groot onderhoud beweegbare bruggen Centrum Alphen aan den Rijn en Zwammerdam

Voorstel:

1. De volgende investeringskredieten beschikbaar te stellen in jaarschijf 2028 van Begroting 2027:
 - GO Albert Schweitzerbrug € 5.000.000
 - GO Koningin Julianabrug € 3.300.000
 - GO Swaenswijkbrug € 3.300.000
 - GO Ziemebrug € 2.500.000;
2. Vooruitlopend hierop 20% van voornoemde bedragen reeds in jaarschijf 2026 als voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen (en deze te dekken middels inbreng in 2028 in de hierboven genoemde kredieten);
3. Deze investeringen conform de vigerende Nota Activa in 25 jaar (categorie: bruggen (reconstructie)) met ingang van 2030 lineair af te schrijven tegen de omslagrente van 2,5%. De hieruit voortvloeiende afschrijvingslasten (25 termijnen van € 564.000) worden gedekt middels:
 - i. Een onttrekking aan de Reserve GO Beweegbare bruggen van € 1.400.000 (jaarlijks € 56.000 gedurende 25 jaar);
 - ii. De inzet van de in de Kadernota 2025 opgenomen mutatie M250004 – GO Ziemebrug van structureel € 52.000;
 - iii. De dekking van de resterende € 456.000 structureel vanaf 2030 onderdeel te laten uitmaken van de integrale afweging met betrekking tot de financiële ruimte 2027–2030 in de aankomende Kadernota 2027;
4. De dekking van de hieruit voortvloeiende rentelasten van € 352.500 structureel vanaf 2030 onderdeel te laten uitmaken van de integrale afweging met betrekking tot de financiële ruimte 2027–2030 in de aankomende Kadernota 2027;
5. De financiële gevolgen, die voortvloeien uit dit besluit onder 1, 3 en 4 te verwerken in de Primitieve Begroting 2027;
6. De financiële gevolgen, die voortvloeien uit dit besluit onder 2 (voorbereidingskrediet), te verwerken in de Najaarsnota 2026 op basis van de bijgevoegde begrotingswijziging.

Kerngegevens

Publiekssamenvatting

In de periode 2028–2029 staat levensduurverlengend groot onderhoud gepland bij de beweegbare bruggen over de Oude Rijn, Heimanswetering en Ziente. De voorbereiding van deze werkzaamheden zijn gestart.

Om ten behoeve van het project de juiste procedurele en juridische stappen te kunnen zetten, dient te worden voldaan aan twee belangrijke voorwaarden. Provincie Zuid-Holland en gemeente Alphen aan den Rijn gaan een samenwerkingsovereenkomst aan, waarin afspraken en verantwoordelijkheden worden beschreven.

Om voldoende financiële middelen beschikbaar te hebben, wordt de gemeenteraad voorgesteld, een bedrag van in totaal € 14.100.000 ter beschikking te stellen.

Er is in de meerjarenbegroting, deels, rekening gehouden met de te maken kosten. In de meerjarenbegroting 2026–2029 is een stelpost opgenomen voor de Zientebrug. Daarnaast wordt een bedrag vanuit de Reserve groot onderhoud beweegbare bruggen onttrokken.

Inleiding

De vaarroute Heimanswetering, Oude Rijn, Gouwe is een belangrijke vaarroute voor beroeps- en recreatievaart. Op dit traject is vaarwegmanagement van toepassing om het vaar- en wegverkeer zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Betrouwbare en beschikbare bruggen zijn hiervoor van groot belang.

In 2013–2014 zijn de bruggen over de Oude Rijn voor het laatst in planmatig, groot onderhoud geweest. De cyclus van dit planmatig onderhoud is 12–15 jaar, zodat een volgende onderhoudsmoment aanstaande is. Om de bruggen hun functie weer voor langere tijd te laten vervullen en de veiligheid en beschikbaarheid voor het weg- en vaarverkeer te waarborgen is groot onderhoud en vervanging van enkele onderdelen noodzakelijk.

Er wordt nauw samengewerkt met provincie Zuid-Holland. Er worden in totaal 7 bruggen in het project in onderhoud genomen. Daarvan zijn er 4 in eigendom van Gemeente Alphen aan den Rijn.

De volgende bruggen maken onderdeel uit van de geplande werkzaamheden.

- Woubrugsebrug (PZH, gelegen in gemeente Kaag en Braassem)
- 's-Molenaarsbrug (PZH)
- Dr. Albert Schweitzerbrug (Gemeente)
- Koningin Julianabrug (Gemeente)
- Alphensebrug (PZH)
- Swaenswijkbrug (Gemeente)
- Zientebrug (Gemeente)

Beoogd maatschappelijk resultaat

De Gemeente Alphen aan den Rijn is, als eigenaar, verantwoordelijk voor de veiligheid en beschikbaarheid van de verschillende beweegbare bruggen. De veiligheid en beschikbaarheid van de bruggen komt in het geding als er geen groot onderhoud en vervanging van onderdelen wordt uitgevoerd.

Verschillende technische onderdelen van de bruggen zijn aan het einde van de levensduur. Bij uitblijven van groot onderhoud zullen storingen toenemen en zal de brug niet meer voldoen aan de verwachtingen van beschikbaarheid en betrouwbaarheid voor land- en vaarverkeer.

Het resultaat van de beoogde werkzaamheden bestaat uit veilige, beschikbare en betrouwbare bruggen met een efficiënte centrale bediening.

Kader

- Overeenkomst voor de centrale bediening en onderhoud van beweegbare bruggen in de Gemeente Alphen aan den Rijn 2014
- Beheerplan Beweegbare bruggen 2020
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid Gemeente Alphen aan den Rijn

Argumenten , eventuele risico's en eventuele alternatieven

De voorbereiding van het levensduurverlengend groot onderhoud en onderzoek naar de scope van de werkzaamheden is in 2025 gestart. De scope van het Groot onderhoud bij de verschillende bruggen is nauwkeurig bepaald. De technische staat is van alle bruggen voldoende. Het groot onderhoud is noodzakelijk voor de instandhouding en voldoende functioneren van het object.

Bij alle betrokken bruggen worden kleine reparaties en reguliere vervangingen uitgevoerd. De besturingsinstallaties, verkeerslichten (seinen) en camerasystemen worden geheel vervangen. De omvang van de werkzaamheden aan de Albert Schweitzerbrug is iets groter dan bij de andere bruggen. Specifiek bij deze brug worden uitgebreide werkzaamheden aan het val uitgevoerd en worden geleiderails vervangen. De brugwachtershuisjes bij de Albert Schweitzerbrug en Koningin Julianabrug blijven gehandhaafd en zijn onderdeel van het onderhoud.

Bediening van de bruggen

De betrokken bruggen zijn alle aangesloten op de centrale bediening vanuit bedienpost Steekterpoort. Deze wijze van bediening blijft in stand.

Duurzaamheid

De beschreven maatregelen dragen bij aan het waarborgen van de veiligheid bij het gebruik van de brug in het kader van de Machineveiligheid. Het draagt bij aan een functioneel gebruik van het verkeersnetwerk op land en water en het draagt bij aan het functioneren en beeldkwaliteit van de openbare ruimte in het algemeen. In de uitvoering van de werkzaamheden en toe te passen materialen wordt gestreefd naar een beperkte invloed op milieu en klimaat.

Participatie

De participatie-aanpak zal overwegend bestaan uit het verstrekken van informatie. Het Groot onderhoud bestaat uit noodzakelijke technische werkzaamheden die zijn bepaald op onderzoeken naar de staat en levensduur van de elementen van de brug. De periode van uitvoering wordt tijdig gecommuniceerd met bedrijven in de omgeving en gebruikers van de brug. De planning van de werken bij de verschillende bruggen wordt samen met de bouwteampartner opgesteld en worden afgestemd op andere stremmingen voor het wegverkeer in periode 2028–2029. Voor de bereikbaarheid van fietsers en voetgangers zal zo nodig een pont worden ingezet.

Financiële consequenties

Kosten

De kosten van de het noodzakelijk groot onderhoud zijn per brug geraamd. De budgetraming is uitgevoerd met de SKK-methode van als SKK-raming. De deterministische raming heeft een bandbreedte van 40%. Met 60% zekerheid liggen de totale, reële investeringskosten tussen €6,65 en €15,3 mln. In dit bedrag zijn zowel de directe als indirecte kosten opgenomen. Het bedrag houdt rekening met de kosten van onderzoeken en risicoreserveringen.

Op basis van beoordeling van de SSK-raming en de beoordeling van de risico's en nader te onderzoeken onderdelen, wordt voorgesteld een budget beschikbaar te stellen ter grootte van in totaal € 14.100.000,-.

Albert Schweitzerbrug	5.000.000
Koningin Julianabrug	3.300.000
Swaenswijkbrug	3.300.000
Ziendebrug	2.500.000
Totaal	14.100.000

Het budget is getoetst aan de huidige marktomstandigheden. De bestendigheid van prijzen en kosten is onzeker, maar de verwachting is dat het genoemde budget gedurende de looptijd van het werk toereikend is.

Stringent begrotingsbeleid

Algemeen uitgangspunt:

We voorzien voor de komende jaren maar beperkte financiële ruimte voor budgetverhogingen. Tegenover iedere Euro budgetverhoging zal een Euro taakstelling en/of belastingverhoging moeten komen te staan. Voor wat betreft nieuwe mutaties met financiële gevolgen wordt dit getoetst aan het begrotingskader: stringent begrotingsbeleid/zelf oplossen binnen programma en alleen indien 3xO komt een dergelijke post voor opname de begroting in aanmerking:

- Onvoorzienbaar: de gemeente wordt geconfronteerd met een onverwachte situatie die van tevoren niet bekend was.
- Onvermijdelijk: de onvoorzienbare situatie dwingt de gemeente tot directe en noodzakelijke maatregelen. Handelen door de gemeente is onvermijdelijk.
- Onuitstelbaar (niet verschuifbaar in tijd): op basis van de 2 voorgaande criteria wordt de gemeente genooddaakt om direct maatregelen te nemen om verdere (financiële-) schade te voorkomen.

De dekking van het voorliggende besluit m.b.t. het levensduurverlengend groot onderhoud aan de bruggen in het centrum van Alphen aan den Rijn en Zwammerdam kan niet binnen eigen programma's worden opgelost. Vanuit stringent begrotingsbeleid geredeneerd is het de vraag of voldaan wordt aan de 3 O's. De vrij besteedbare structurele financiële ruimte (begrotingssaldo) wordt door de voorgestelde investeringslasten behoorlijk beperkt.

Toepassing op het voorstel

Op basis van het voorgaande zouden de 3 O'S van toepassing zijn op het voorstel Groot onderhoud beweegbare bruggen in het centrum van Alphen aan den Rijn en Zwammerdam.

Onvoorzienbaar:

- De benodigde investering is onvoorzien.
- Op basis van uitgebreid onderzoek naar de staat van de bruggen is een helder beeld ontstaan van de noodzakelijke werkzaamheden en de daarbij horende kosten. Daarnaast vormen de stijgende bouw- en materiaalkosten een belangrijke factor in de prognose van de kosten.

Onvermijdelijkheid:

- De investering is onvermijdelijk.
- Om de bruggen weer voor langere tijd functioneel en veilig te maken is groot onderhoud noodzakelijk. De slijtage van bewegende onderdelen, de gedateerde bedieninstallatie en de staat van diverse onderdelen moeten worden aangepakt om de levensduur van de brug te verlengen.

Onuitstelbaar:

- De investering is niet uitstelbaar.
- Vervanging van onderdelen in het bewegingswerk en de bedieninstallatie zijn noodzakelijk om het functioneren van de bruggen voorspelbaar en betrouwbaar te houden. Er worden werkzaamheden aan het val uitgevoerd en maatregelen om de verkeersveiligheid rondom de bruggen te verbeteren worden gerealiseerd. De planning is er op gericht de werkzaamheden in het najaar van 2029 af te ronden.

De werkzaamheden aan de Albert Schweitzerbrug, Koningin Julianabrug, Swaenswijkbrug en Zindebrug zijn onvermijdelijk en onuitstelbaar om de bruggen veilig, betrouwbaar en beschikbaar te houden.

Dekking

Voor de werkzaamheden is beperkt budget beschikbaar in de lopende begroting, reserves of voorzieningen. Er zijn aanvullende middelen (budget/dekking) nodig voor de uitvoering van het levensduurverlengend groot onderhoud van de verschillende bruggen. Deze middelen zullen, conform stringent begrotingsbeleid, in eerste instantie gevonden moeten worden binnen:

1. de desbetreffende programma's waar het onderhoud aan gekoppeld is (dit betreft programma 2 (Wonen), middels her-allocatie van de budgetten binnen dit programma);
2. de totale begroting(s)ruimte;
3. algemene dekkingsmiddelen (taakstelling/begrotingssaldo).

Na toetsing conform het "stringent begrotingsbeleid" is gebleken dat er beperkt dekking gevonden kan worden binnen de huidige begroting.

Ten behoeve van de Zierendebrug is een bedrag ter grootte van € 1.400.00 beschikbaar in de reserve Groot onderhoud beweegbare bruggen. Daarnaast is via de Kadernota 2025 een aanvullend budget van € 1.300.000 gereserveerd voor onderhoud aan deze brug (M250004).

In de kadernota 2026 zijn de overige verwachte kapitaallasten (vanaf 2030) van deze investeringen al gemeld. Omdat de kapitaallasten buiten de meerjarenraming 2027–2029 van deze kadernota vielen, zijn hieraan effectief geen middelen toegewezen.

Het college stelt voor dat de raad bij de behandeling van de aankomende Kadernota 2027, de benodigde dekkingsmiddelen voor de uit deze investeringen voortvloeiende kapitaallasten, van structureel € 808.500, met ingang van 2030 in de aankomende begroting 2027–2030 beschikbaar zal stellen.

Vorbereidingskrediet

Ter voorbereiding van de uit te voeren werkzaamheden worden engineeringkosten gemaakt door PZH en de bouwteam aannemer. In de periode 2026 –2028 is zodoende behoefte aan een voorbereidingskrediet om deze kosten te dekken. Het betreft 20% van de totale investeringskosten: €2.820.000. Deze voorbereidingskosten maken deel uit van het totale aangevraagde investeringsbedrag van € 14.100.000. Dit voorbereidingskrediet wordt in 2028 ingebracht in de hierboven genoemde kredieten en wordt vanaf 2030 geactiveerd.

De financiële gevolgen, die voortvloeien uit de beschikbaarstelling van dit voorbereidingskrediet, worden onder voorwaarde van toekenning van dekking in de Kadernota 2027 in de Najaarsnota 2026 verwerkt op basis van de bijgevoegde begrotingswijziging.

De financiële gevolgen, die voortvloeien uit de beschikbaarstelling van het (hoofd)krediet, worden onder voorwaarde van toekenning van dekking in de Kadernota 2027 verwerkt in de Primitieve Begroting 2027 en de hierin opgenomen Meerjaren InvesteringsPlanning.

Er wordt gestart met afschrijven van de investeringen in levensduurverlengend groot onderhoud in het eerste jaar na oplevering. De oplevering van het werk is voorzien in 2029. De lasten van het krediet worden effectief in het begrotingsjaar 2030.

De formele bevoegdheid voor het beschikbaar stellen van een investeringskrediet ligt bij de gemeenteraad. Wanneer de gemeenteraad de middelen beschikbaar stelt, worden deze geplaatst in een projectkrediet Groot onderhoud bruggen Centrum Alphen aan den Rijn en Zwammerdam.

Realisatie

Na het beschikbaar stellen van een krediet zal de aanbestedingsprocedure worden doorlopen om een geschikte partij voor een bouwteam te selecteren. De planning is om in september 2026 een bouwteampartner opdracht te verlenen voor de eerste fase van het bouwteamcontract. De fysieke werkzaamheden aan de provinciale 's Molenaarsbrug zullen vanaf januari 2028 starten. De werkzaamheden aan de gemeentelijke bruggen vinden plaats in de periode april 2028 tot en met december 2029.

Bijlage(n)

- Begrotingswijziging

Gewaarmerkte bijlage(n)

- geen

Burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris, de burgemeester,

Besluit

Gemeenteraad

Jaargang	: 2026
Zaaknummer	: 3829851
Datum	: 9 juni 2026
Onderwerp	: Krediet Groot onderhoud beweegbare bruggen Centrum Alphen aan den Rijn en Zwammerdam

De raad van Alphen aan den Rijn,
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 juni 2026

besluit:

1. De volgende investeringskredieten beschikbaar te stellen in jaarschijf 2028 van Begroting 2027:
 - GO Albert Schweitzerbrug € 5.000.000
 - GO Koningin Julianabrug € 3.300.000
 - GO Swaenswijkbrug € 3.300.000
 - GO Ziendebrug € 2.500.000;
2. Vooruitlopend hierop 20% van voornoemde bedragen reeds in jaarschijf 2026 als voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen (en deze te dekken middels inbreng in 2028 in de hierboven genoemde kredieten);
3. Deze investeringen conform de vigerende Nota Activa in 25 jaar (categorie: bruggen (reconstructie)) met ingang van 2030 lineair af te schrijven tegen de omslagrente van 2,5%. De hieruit voortvloeiende afschrijvingslasten (25 termijnen van € 564.000) worden gedekt middels:
 - i. Een onttrekking aan de Reserve GO Beweegbare bruggen van € 1.400.000 (jaarlijks € 56.000 gedurende 25 jaar);
 - ii. De inzet van de in de Kadernota 2025 opgenomen mutatie M250004 – GO Ziendebrug van structureel € 52.000;
 - iii. De dekking van de resterende € 456.000 structureel vanaf 2030 onderdeel te laten uitmaken van de integrale afweging met betrekking tot de financiële ruimte 2027–2030 in de aankomende Kadernota 2027;
4. De dekking van de hieruit voortvloeiende rentelasten van € 352.500 structureel vanaf 2030 onderdeel te laten uitmaken van de integrale afweging met betrekking tot de financiële ruimte 2027–2030 in de aankomende Kadernota 2027;
5. De financiële gevolgen, die voortvloeien uit dit besluit onder 1, 3 en 4 te verwerken in de Primitieve Begroting 2027;
6. De financiële gevolgen, die voortvloeien uit dit besluit onder 2 (voorbereidingskrediet), te verwerken in de Najaarsnota 2026 op basis van de bijgevoegde begrotingswijziging.

Gewaarmerkte bijlage(n):

- Begrotingswijziging

Vastgesteld in de openbare vergadering van 9 juli 2026.

De raad van Alphen aan den Rijn,

de voorzitter,

de griffier,

mr. F.D. (Erik) Heijningen, v drs. J.A.M. Timmerman